

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ

طرح قرآنی رسول اکرم ﷺ با محوریت
سوره محمد ﷺ

ربیع الاول ۱۴۰۱

مکتب قرآن امام رضا (ع)

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّيِّدُ الْمُرْتَضَى يَا رَسُولَ اللَّهِ

سوره محمد

طرح قرآنی رسول اکرم ﷺ با محوریت
سوره محمد ﷺ

ربیع الاول ۱۴۰۱

مکتب قرآن اعلم رضا

فهرست

● معرفی طرح رسول اکرم ﷺ ●

۲

● دستورالعمل اجرای طرح ●

۲

● سوره محمد را بشناسیم ●

۲

● متن سوره محمد ●

۴

● ترجمه سوره محمد ●

۶

● روزاول ●

۱۰

● روز دوم ●

۱۲

● روز سوم ●

۱۴

● روز چهارم ●

۱۶

● روز پنجم ●

۱۸

● روز ششم ●

۲۰

● روز هفتم ●

۲۲

● دعای فرج ●

۲۴

• معرفی طرح رسول اکرم •

طرح رسول اکرم ﷺ، طرح قرآنی سوره محمور است که مطابق برنامه ریزی زمانی از پیش تعیین شده در سراسر کشور با محوریت مناطق محروم در ایران و کشورهای اسلامی اجرایی گردد. هدف از این طرح، قرائت و معرفت افزایی نسبت به سوره های مختلف قرآن و مطالب منتخب دینی است. در این طرح تلاش می شود با زبان ساده برگرفته از منابع اصیل اسلامی با صرف کمترین زمان ممکن شناخت قرآنی در میان افراد مختلف جامعه ایجاد گردد. طرح رسول اکرم ﷺ سعی دارد در ایام ولادت رسول اکرم ﷺ در خصوص سوره مبارکه ((محمد)) در میان اقشار مختلف جامعه معرفت افزایی نماید.

• دستورالعمل اجرای طرح •

فرهیخته عزیز

برای اجرای طرح سوره مبارکه محمد ابتدا تلاوت سوره توسط شما یا یکی از حضار در جلسه یا پخش صوت سوره از طریق موبایل و... به گوش مستمعان برسد. سپس در هر یک از این هفت روز مطابق همان مطالب متناسب با روز اقدام گردد، ابتدا متن و ترجمه سوره بیان شود محتوای این بخش برگرفته و تفاسیر روایی به ویژه تفسیر المیزان می باشد و سپس به بیان برگی از زندگی گهربار رسول اکرم ﷺ پرداخته می شود و در بخش سوم با عنوان اهل بیت به بیان احادیث و روایاتی با موضوع عفاف و حجاب پرداخته می شود. امید است در پایان طرح نسبت به مفاهیم سوره مبارکه محمد و روایات زندگی و احادیث گهربار رسول اکرم ﷺ و حضرت علی علیه السلام، معرفت مورد رضای خداوند ایجاد گردد.

• سوره محمد را بشناسیم •

این سوره چهل و هفتمین سوره و از سوره های مدنی قرآن است که در جزء ۶۲ جای دارد. ذکر نام محمد ﷺ در آیه دوم ((وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ)) را دلیل نام گذاری این سوره دانسته اند. امیرالمومنین علیه السلام در مورد نام محمد می فرمایند: چند تن از یهود خدمت رسول خدا ﷺ آمدند و گفتند: ((ای محمد ﷺ برای چه تو را محمد و ابوالقاسم و بشیر و نذیر و داعی نامیدند؟)) پیغمبر ﷺ فرمود: ((محمد برای آنکه در زمین ستوده باشم و احمد برای آنکه در آسمان ستوده باشم)). محور اصلی سوره محمد برشمردن صفات مؤمنان و کافران و مقایسه عاقبت کار هر دو گروه در قیامت و مسئله جهاد و جنگ با دشمنان اسلام است. نزول بسیاری از آیات این سوره همزمان با جنگ احد است.^۱ از پیامبر ﷺ روایت شده اگر کسی سوره محمد را بخواند، زمانی که از قبر برمی خیزد، به هر سویی که نگاه کند، پیامبر خدا را خواهد دید و خداوند او را از چشمه های بهشتی سیراب می کند.^۲ در روایت دیگری از امام صادق ع آمده است: هرکس این سوره را بخواند هرگز در دینش دچار تردید نخواهد شد و خداوند او را به فقر و ترس از حاکمان مبتلا نخواهد کرد و همواره تازمان وفات از گزند شک و کفر در امان خواهد بود. زمانی که از دنیا رفت، خداوند هزار فرشته را مأمور خواهد کرد تا در قبرش نماز بخوانند و ثواب نماز آن ها برای آن فرد خواهد بود. آن ها او را تا زمانی که به جایگاه امنی نزد پروردگار می رسد، همراهی خواهند کرد. آن شخص همواره در پناه امنیت خداوند و پیامبرش خواهد بود.^۳ انشاء الله به برکت این سوره عزیز تحت توجه خداوند متعال و شفاعت رسول اکرم ﷺ قرار گیریم.

۱. مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ۱۳۷۱ش، ج ۲۱، ص ۳۸۸

۲. بحرانی، البرهان، ۱۳۸۹ش، ج ۵، ص ۵۳؛ ثعلبی، الکشف و البیان، ۱۴۲۲ق، ج ۹، ص ۲۸.

۳. صدوق، ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، ۱۳۸۲ش، ص ۲۲۳.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۖ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بِالْهَمِّ ۚ ذَلِكَ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ۚ فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبِ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَثْخَتْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدَ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَرْزَارَهَا ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرْتُمْ مِنْهُمْ وَلَٰكِنْ لِيَبْلُو بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ۚ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ۚ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا لَهُمْ ۚ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ فَاحْبَطُوا أَعْمَالَهُمْ ۚ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ۚ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجْتَكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ۚ أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۚ مِثْلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرَ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ۚ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا

خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنِفًا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۚ وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَاتَّأَمَّ تَقْوَاهُمْ ۚ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ ذِكْرُهُمْ ۚ فَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ۚ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ ۚ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأُمُورُ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَاتَ خَيْرًا لَهُمْ ۚ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ ۚ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْقَانُ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ۚ إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَى لَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأُمُورِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ۚ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّيْتُمُ الْمَلَائِكَةَ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَصْحَبَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَاحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۚ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَصْغَانَهُمْ ۚ وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكَهُمْ فَاعْرِفْتُمْ بِسِيمَاهُمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ۚ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ ۚ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحْبِطُ أَعْمَالُهُمْ ۚ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ۚ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ۚ فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتَرَكَمُ أَعْمَالَكُمْ ۚ إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوَ إِنْ تُوْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أَجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ ۚ إِنَّ يَسْأَلْكُمْوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبَخَّلُوا وَيُخْرِجْ أَصْغَانَكُمْ ۚ هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَنِ نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ۚ

به نام خداوند بخشنده مهربان

۱ آنان که کافر شدند و راه دین خدا را (بر خلق) بستند خداوند اعمال آنها را تباه و باطل ساخت.

۲ و آنان که گرویدند و نیکوکار شدند و به قرآنی که بر محمد ﷺ نازل شد که البته بر حق و از جانب خدا ایشان بود ایمان آوردند خدا از گناهانشان درگذشت و امر (دنیا و دین) آنها را اصلاح فرمودند.

۳ این (تباهی حال کافران و اصلاح مؤمنان) بدان سبب است که کافران پیرو (آراء و عقاید اهل) باطل گردیدند و اهل ایمان پیرو (قرآن) حق که از جانب خدا ایشان نازل گردید شدند. این گونه صریح خدا مثال حال مردم را بیان می‌کند.

۴ شما مؤمنان چون (در میدان جنگ) با کافران رو به رو شوید باید (شجاعانه) آنها را گردن زنید تا آن گاه که از خونریزی بسیار دشمن را از پا در آوردید پس از آن، اسیران جنگ را محکم به بند کشید که بعداً یا بر آنها متّ نهید (و آنها را آزاد گردانید) یا فدا گیرید تا در نتیجه جنگ سختیهای خود را فروگذارد. این حکم فعلی است، و اگر خدا بخواهد خود از کافران انتقام می‌کشد (و همه را بی زحمت جنگ شما هلاک می‌کند) و لیکن (با این جنگ کفو ایمان) می‌خواهد شما را به یکدیگر امتحان کند، و آنان که در راه خدا کشته شدند خدا هرگز اعمالشان را ضایع نگرداند.

۵ آنها را البته به راه سعادت هدایت کند و امورشان را اصلاح فرماید.

۶ و در بهشتی که قبلاً به منزل و مقاماتشان همه را شناسا کرده وارد کند.

۷ ای اهل ایمان، شما اگر خدا را یاری کنید (یعنی دین و پیغمبر خدا را) خدا هم شما را یاری کند و ثابت قدم گرداند.

۸ و آنان که کافر شدند نابود و هلاک شوند و خدا اعمالشان را ضایع و باطل سازد.

۹ این (هلاک کفار) بدان سبب است که آنها از قرآنی که خدا نازل فرمود کراحت و اعراض داشتند پس خدا اعمالشان را محو و نابود فرمود.

۱۰ آیا در زمین به سیر و سفر نمی‌روند تا به چشم خود عاقبت حال پیشینیان را مشاهده کنند که چگونه آنها را خدا هلاک کرد؟ و این کافران هم مانند آنها به کیفر کفر خود البته می‌رسند.

۱۱ این (معامله خدا با کافران و مؤمنان) بدان سبب است که البته خدا یار و مولای مؤمنان است و کافران هیچ مولا و یاور و یاری ندارند.

۱۲ البته خدا آنان را که ایمان آورده و نیکوکار شوند در بهشتی که زیر درختانش نهرها جاری است داخل گرداند و آنان که به راه کفر شتافتند به تمتّع و شهوت‌رانی و شکم‌پرستی مانند حیوانات پردازند و عاقبت منزل آنها آتش دوزخ خواهد بود.

۱۳ چه شهرهای بسیار که از (شهر مکه) وطن تو که کفار از آن خارجت کردند محکم بنیان تر بود ما اهلش را هلاک کردیم و بر نجات خود هیچ یآوری نداشتند.

۱۴ آیا آن کس که از خدای خود حجت علمی و برهانی (مانند قرآن) در دست دارد مانند کسانی است که عمل زشتشان در نظر زیبا جلوه کرده و پیرو هوای نفسانی خود شدند؟

۱۵ داستان بهشتی که به متقیان وعده دادند این است که در آن باغ بهشت نهرهایی از آب زلال دگرگون ناشدنی است و نهرها از شیر بی آنکه هرگز طعمش تغییر کند و نهرها از شراب ناب که نوشندگان را به حد کمال لذّت بخشد و نهرها از عسل مصقّی و تمام انواع میوه‌ها بر آنان مهیّا است و (فوق همه لذّات) مغفرت و لطف پروردگارشان، (آیا حال آن که در این بهشت ابد است) مانند کسی است که در آتش مغلّد است و آب جوشنده حمیم به خوردشان دهند تا اندرونشان را پاره پاره گرداند؟

۱۶ و بعضی از مردم منافق به گفتارت کاملاً گوش می‌دهند تا وقتی که از حضورت خارج شوند با اهل علم (اصحابت به تمسخر و اهانت) می‌گویند: رسول باز از سر نو چه گفت؟ اینان هستند که خدا بر دلهایشان مهر (قهر) نهاد و پیرو هوای نفس خود گردیدند.

۱۷ و آنان که هدایت یافتند خدا بر هدایت و ایمانشان بیفزود و (پاداش) تقوای آنها را به آنان عطا فرمود.

۱۸ کافران که ایمان نمی‌آرند) باز انتظاری دارند جز آنکه ساعت قیامت ناگاه فرارسد؟ که شروط و علائم قیامت بسیاری پدید آمد، و پس از آنکه قیامت بیاید در آن حال تذکر و یادآوری آنان چه فایده بخشد؟

۱۹ باز هم بدان که هیچ خدایی جز خدای یکتا نیست و تو بر گناه خود [منظور از گناه آن حضرت نافرمانی خدا نیست، زیرا پیامبر ﷺ معصوم است. به تفاسیر مراجعه شود. (م)] و برای مردان و زنان با ایمان آمرزش طلب، و خدا منازل انتقال شما به عالم آخرت و مسکن همیشگی شما همه را می‌داند.

۲۰ و مؤمنان می‌گویند: چه شده که سوره‌ای (در حکم جهاد کفار) نازل نشد؟ در صورتی که چون سوره‌ای محکم و صریح آید و در آن ذکر جنگ شود آنان را که دلهایشان مریض (نفاق) است بنگری که مانند کسی که از ترس، حال بی‌هوشی بر او دست می‌دهد در تو نگاه می‌کنند، آری مرگ و هلاک بر آنها سزاوارتر است.

۲۱ (راه سعادت) طاعت خدا و گفتار نیکو است و پس از آنکه امر (دین یا کار جنگ) به عزم و لزوم پیوست اگر (منافقین) با خدا به راستی رفتار کنند بر آنها بهتر خواهد بود.

۲۲ شما منافقان اگر (از فرمان خدا و اطاعت قرآن) روی بگردانید آیا جز این امید می‌برید که در زمین فساد و قطع رحم کنید؟

۲۳ همین منافقانند که خدا آنها را لعن کرده و گوش و چشمشان را کور گردانید (تا به جهل و شقاوت بمیرند).

۴۱ آیا منافقان در آیات قرآن تفکر نمی‌کنند یا بر دلهایشان خود قفل‌های (جهل و نفاق) زده‌اند.

۴۵ آنان که پس از بیان شدن راه هدایت بر آنها باز به دین پشت کرده و مرتد شدند شیطان کفر را در نظرشان جلوه‌گر ساخت و به آمال و آرزوهای دراز فریبشان داد.

۴۶ این (برگشتن از دین) برای آن بود که آن منافقان به دشمنان قرآن (پنهانی) گفتند: ما البته با شما (بر مخالفت محمد) تا بتوانیم موافقت می‌کنیم. و خدا از این سخن پنهانی آنها آگاه است.

۴۷ پس با چه حال سختی اینان رو به رو شوند هنگامی که فرشتگان (عذاب) جانشان بگیرند و بر روی و پشت آنها تازیانه قهر زنند؟!

۴۸ این عذاب بدین سبب است که از پی راهی که موجب خشم خداست رفتند و راه رضا و خشنودی او را خوش نداشتند خدا هم اعمالشان را محو و باطل گردانید.

۴۹ آیا آنان که در دل مرض (نفاق پنهان) دارند پندارند که خدا کینه درونی آنها را آشکار نمی‌سازد؟

۵۰ اگر ما می‌خواستیم حقیقت آنها را (به وحی) بر تو آشکار می‌ساختیم تا به باطن آنها از سیمای ظاهرشان پی برده و در طبع سخن کاملاً آنها را بشناسی. و (ای منافقان و ای مؤمنان) خدا به همه کارهای شما آگاه است.

۵۱ و البته ما (به حکم جهاد) شما را در مقام امتحان می‌آوریم تا (مقام) آن را که در راه خدا جهاد و مجاهده و کوشش دارد و (بر رنج آن) صبر می‌کند معلوم سازیم و اخبار و اظهارات شما (منافقان) را نیز (به مقام عمل) بیازماییم.

۵۲ آنان که کافر شدند و راه خدا را (به روی خلق) بستند و با رسول او پس از آنکه راه هدایت بر آنها روشن شد باز مخالفت کردند به خدا ضرری نمی‌رسانند (و زیان مخالفت بر خود آنهاست) و اعمال آنها را خدا البته بی‌اثر و محو و نابود می‌گرداند.

۵۳ ای اهل ایمان، خدا را اطاعت کنید و رسول او را اطاعت کنید و اعمال خود را ضایع و باطل نگردانید.

۵۴ آنان که کافر شدند و راه خدا را (به روی خلق) بستند و به حال کفر مردند دیگر ابد خدا آنها را نخواهد بخشید.

۵۵ پس (شما ای اهل ایمان در کار دین) سستی روا مدارید و (از ترس جنگ، کافران) دعوت به صلح مکنید، که شما غالب و بلند مقام‌تر خواهید بود و خدا با شماست و از (ثواب) اعمال شما هیچ نمی‌کاهد.

۵۶ البته زندگانی دنیا به جز بازیچه و هوسرانی نیست و اگر ایمان آرید و پرهیزکار شوید پاداش

اعمال شما را خواهد داد و از اموال شما چیزی (مزد هدایت) نمی‌خواهد.

۵۷ اگر از مال شما خدا چیزی به اصرار هم بخواهد باز بخل می‌ورزید و کینه و خبث درونی شما را آشکار می‌سازد.

۵۸ آری شما همان مردمید که برای انفاق در راه (تبلیغ دین) خدا دعوت می‌شوید باز بعضی از شما بخل می‌ورزند، و هر که بخل کند بر ضرر خود اوست و گرنه خدا (از خلق) بی‌نیاز است و شما فقیر و نیازمندید. و اگر شما روی بگردانید خدا قومی غیر شما که مانند شما (بخیل) نیستند (بلکه بسی از شما بهتر و فداکارترند) به جای شما پدید آرد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَصْلَ أَعْمَالِهِمْ ۖ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ يَأْنِ لِلَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ۚ فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبِ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَثْنَتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ ۖ فَمَا مَنَّا بَعْدُ وَإِنَّا فِدَاءٌ حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ۚ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ۚ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَافًا لَهُمْ ۖ

به نام خداوند بخشنده مهربان

۱ آنان که کافر شدند و راه دین خدا را (بر خلق) بستند خداوند اعمال آنها را تباه و باطل ساخت.

۲ و آنان که گرویدند و نیکوکار شدند و به قرآنی که بر محمد ﷺ نازل شد که البته بر حق و از جانب خدا ایشان بود ایمان آوردند خدا از گناهان نشان درگذشت و امر (دنیا و دین) آنها را اصلاح فرمودند.

۳ این (تباهی حال کافران و اصلاح مؤمنان) بدان سبب است که کافران پیرو (آراء و عقاید اهل) باطل گردیدند و اهل ایمان پیرو (قرآن) حق که از جانب خدا ایشان نازل گردید شدند. این گونه صریح خدا مثال حال مردم را بیان می‌کند. ۴ شما مؤمنان چون (در میدان جنگ) با کافران رو به رو شوید باید (شجاعانه) آنها را گردن زنی تا آن گاه که از خونریزی بسیار دشمن را از پا در آوردید پس از آن، اسیران جنگ را محکم به بند کشید که بعداً یا بر آنها منت نهید (و آنها را آزاد گردانید) یا فدا گیرید تا در نتیجه جنگ سختیهای خود را فروگذارد. این حکم فعلی است، و اگر خدا بخواهد خود از کافران انتقام می‌کشد (و همه را بی زحمت جنگ شما هلاک می‌کند) و لیکن (با این جنگ کفر و ایمان) می‌خواهد شما را به یکدیگر امتحان کند، و آنان که در راه خدا کشته شدند خدا هرگز اعمالشان را ضایع نگرداند.

۵ آنها را البته به راه سعادت هدایت کند و امورشان را اصلاح فرماید.

۶ و در بهشتی که قبلاً به منزل و مقاماتشان همه را شناسا کرده وارد کند.

جرعه‌ای از آیات ۱ تا ۶ سوره مبارکه محمد ﷺ

در این آیات خداوند متعال دو گروه کافران و مؤمنینی که به پیامبر اکرم ﷺ ایمان دارند معرفی می‌فرماید، ملاک حق از منظر این آیات پیروی از پیامبر اکرم ﷺ است و کافرین و مؤمنین بر همین اساس به سعادت و شقاوت می‌رسند. در آیه چهار این سوره که حکم جهاد با کافران نازل شده است، شرایط مقابله جنگی با کافران را مشخص شده است.

مجاهدان در راه خدا که شهید شدند به سوی منازل سعادت و کرامت هدایت می‌شوند و با مغفرت و عفو از گناهان به شکلی شایسته وارد بهشت می‌گردند.

برگی از زندگی پیامبر رحمت ﷺ

• ارزش آموزش و پرورش

رسول اکرم ﷺ وارد مسجد (مسجد مدینه) شدند، چشمشان به دو دسته افتاد و هر دسته از حلقه‌ای تشکیل شده بود و سرگرم کاری بودند. یک دسته مشغول عبادت و ذکر و دسته‌ی دیگر به تعلیم و تعلم و یاد دادن و یاد گرفتن سرگرم بودند. هر دو دسته را از نظر گذرانید و از دیدن آنها مسرور و خرسند شدند. به کسانی که همراهش بودند رو کرد و فرمود: «این هر دو دسته کار نیک می‌کنند و بر خیر و سعادتند.» آنگاه جمله‌ای افزودند: «(لکن من برای تعلیم و دانا کردن فرستاده شده‌ام.)» پس خودشان به طرف همان دسته که به کار تعلیم و تعلم اشتغال داشتند رفت و در حلقه‌ی آنها نشستند.

کلام اهل بیت علیهم السلام

پیامبر اکرم ﷺ: کسی که نظر به نامحرم را از خوف خداوند ترک کند، خداوند به او ایمانی عطا می‌کند که شیرینی آن را در قلبش می‌یابد.^۱

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾

﴿٧﴾ ای اهل ایمان، شما اگر خدا را یاری کنید (یعنی دین و پیغمبر خدا را) خدا هم شما را یاری کند و ثابت قدم گرداند.

جرعه‌ای از آیه ۷ سوره مبارکه محمد ﷺ

امیرالمؤمنین علیه السلام با اشاره به این آیه می‌فرمایند: از تن هایتان بگیرید و به جان هایتان ببخشید، و در بخشیدن از این بدان بخل نوزید، که خدای سبحان فرموده است: **إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ** ... خدا از روی خواری از شما یاری نمی‌خواهد، از شما یاری خواسته در حالی که سپاهیان آسمان‌ها و زمین در فرمان اوست، و نیرومند و حکیم است، ... او خواسته است شما را بیازماید تا کار کدام یک از شما بهتر آید. پس با کردارهای خود پیشی بگیرید تا در خانه‌ی خدا با همسایگان خدا باشید. پیامبران خود را رفیقان آنان کرده، و فرشتگانش را به زیارتشان برانگیخته، و گوش هایشان را حرمت نهاده است تا بانگ آتش را نشنوند، و تن هایشان را نگاه داشته است، از اینکه رنج یا سختی‌ای بدان برسد. این فضل خداست که به هر کس بخواهد [وشایسته بداند] می‌بخشد و خداوند صاحب فضل عظیم است!

برگی از زندگی پیامبر رحمت ﷺ

• جلوگیری از تمجید بی جا

خیلی‌ها جمع شده بودند تا از حضور ایشان استفاده کنند. پیامبر صلی الله علیه و آله هم در مسجد نشسته بودند و یاران، اطراف ایشان حلقه زده بودند و به گفت‌وگو با ایشان مشغول بودند. پس از مدتی نشستن، پیامبر یک پای خود را برای رفع خستگی دراز می‌کنند. اصحاب منتظر ادامه گفت‌وگو هستند که با سوالی از طرف پیامبر روبه‌رو می‌شوند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از حضار می‌پرسند: به نظر شما این پای من شبیه چیست؟ حاضران در مجلس هر کدام چیزی می‌گویند و هریک پا را به چیزی تشبیه می‌کنند. یکی می‌گوید شبیه ستون‌های آسمان است، دیگری می‌گوید شبیه پایه‌های خلقت است و هر کس تشبیه‌ی که به ذهنش می‌رسد را بیان می‌کند و سعی می‌کند پاسخی حکیمانه بدهند، ... چون خستگی، از پای آن حضرت رفع شد، لبخندی زدند و پای خود را جمع کردند، سپس اشاره به آن یکی پایشان کرده و فرمودند: این پا، شبیه این پای دیگر من است!

• کلام اهل بیت علیهم السلام

حضرت علی علیه السلام در نهج البلاغه می‌فرمایند: همانا حجاب متین برای زنان متضمن سعادت است.